

BOSNA I HERCEGOVINA
REPUBLIKA SRPSKA
VRHOVNI SUD REPUBLIKE SRPSKE
Broj: 71 0 P 047264 17 Rev
B., 27.02.2018. godine

Vrhovni sud Republike Srpske u vijeću koje sačinjavaju sudije ovog suda i to, Darko Osmić kao predsjednik vijeća, te Jadranka Stanišić i Rosa Obradović kao članovi vijeća, u pravnoj stvari tužilje, P. Lj. iz B.L., zastupane po punomoćniku, P. R., advokatu iz B.L., protiv tuženih, P.M. iz B.L., zatupanog po punomoćniku, S. D., advokatu iz B.L., R.S., Đ.M., Đ.H., Đ.Z., R. Z., Č.Č., P.I.1., P.I.2.a, svi zastupani po staraocu za poseban slučaj, B. M., zaposlenom u Centru... B. i Grada B., zastupanog po Pravobranilaštvu Republike Srpske, B., radi utvrđenja zajedničke bračne tekovine, odlučujući o reviziji tuženog, P.M. protiv presude Okružnog suda u B. broj 71 0 P 047264 16 Gž 2 od 13.03.2017. godine, na sjednici održanoj dana 27.02.2018. godine, donio je

PRESUDU

Revizija se odbija.

Obrazloženje

Prvostepenom presudom Osnovnog suda u Banjaluci broj 71 0 P 047264 15 P 2 od 30.09.2016. godine djelimično je usvojen zahtjev tužilje, te odlučeno:

-da se utvrđuje da je tužilja, po osnovu sticanja u braku sa prvotuženim, P.M. stekla pravo suvlasništva sa ½ dijelova na nekretninama označenim, po starom premjeru, kao parcela broj k.č., u naravi stambena zgrada, površine od 96 m² i trajno pravo sukorišćenja zemljišta sa ½ dijela označenog kao parcela broj, bašta – dvorište u površini od 500 m² i njiva druge klase u površini od 31 m², koje parcele su upisane u Zk ul. broj KO B1., a koje nekretnine odgovaraju, po novom premjeru, nekretninama označenim kao kč broj, bašta – stambena zgrada u površini od 96 m², bašta – njiva druge klase u površini od 31 m² i bašta – dvorište u površini od 500 m², koje kč su upisane u List nepokretnosti broj KO B1.;

-da se prvotuženi, P. M. obaveže da tužilji na ime protivvrijednosti njenog udjela od ½ u sticanju zajedničke imovine, označene u prethodnom stavu, isplati iznos od 83.000,00 KM sa zakonskom zateznom kamatom od 08.04.2006 godine do isplate;

-da se utvrđuje da su tužilja i prvotuženi, P. M. po osnovu održaja, stekli pravo suvlasništva svako sa po ½ dijelova na nekretninama, po starom premjeru, upisanim u Zk ul. broj KO B1. označenim kao parcela broj, zemljišno-knjižno tijelo broj 2, kuća sa dvije zgrade bez zemljišta, koja je izgrađena na parceli broj u B. L. u Ul..., kao i na zemljištu ispod kuće i na zemljištu koje služi za redovnu upotrebu kuće, a koje nekretnine, po novom premjeru, odgovaraju nekretninama koje su upisane u Pl broj.... KO B1.L.4 označene kao kč brojkućište – dvorište u površini od 63 m², gradilište u površini od 10 m², te kuća i zgrada u površini od 76 m² ili ukupno 149 m²;

-da se slijedom toga utvrđuje da navedena imovina predstavlja bračnu tekovinu tužilje i prvotuženog, P. M.;

-da se prvotuženi, trećetuženi, četvrtotuženi, petotuženi, šestotuženi, sedmotuženi, osmotuženi, devetotuženi, desetotuženi i jedanaestotuženi obavežu da priznaju i trpe, da se na osnovu te presude na označenim nekretninama uknjiži tužilja sa ½ dijelova, a prvotuženi, P. M. obaveže da trpi da se na nekretninama upisanim u Pl broj.... KO B1.L.4 označenim kao kč brojkućište – dvorište u površini od 63 m², gradilište u površini od 10 m², kuća i zgrada u površini od 76 m² ili ukupno 149 m² uknjiži tužilja sa ½ dijela.

Sa viškom tužbenog zahtjeva tužilja je odbijena.

Prvotuženi, P. M. je obavezan da tužilji naknadi troškove postupka u iznosu od 17.108,75 KM sa zakonskom zateznom kamatom od presuđenja do isplate.

Drugostepenom presudom Okružnog suda u Banjaluci. broj 71 0 P 047264 16 Gž 2 od 13.03.2017. godine je odlučeno, da se povodom žalbe prvotuženog, P.M., a po službenoj dužnosti, prvostepena presuda preinačava u dijelu kojim je naloženom tuženim, R.S., Đ.A., Đ. M., Đ. H., Đ.Z., R. Z., Č.Č., P.I.1., P.I.2.u i Gradu B. da priznaju i trpe da se na osnovu te presude na nekretninama upisanim u zk.ul. broj k.o. B. označenim kao k.č. br. , zemljišno knjižno tijelo broj 2, kuća sa dvije zgrade bez zemljišta izgrađena na k.č. u B., Ul...., kao i na zemljištu ispod kuće i zemljištu koje služi za redovnu upotrebu kuće, uknjiži tužilja sa 1/2 dijela, tako da se zahtjev tužilje u tom dijelu odbija.

Istom presudom, žalba prvotuženog, P.M. je odbijena i prvostepena presuda, u preostalom dosuđujućem dijelu, potvrđena.

Prvotuženi, P. M. revizijom pobija odluku drugostepenog suda, zbog povrede odredaba parničnog postupka i pogrešne primjene materijalnog prava, s prijedlogom, da se pobijana presuda preinači i odbije zahtjev tužilje, ili ukine i predmet vrati na ponovno suđenje.

U odgovoru na reviziju tužilja je predložila da se revizija odbije.

Revizija nije osnovana.

Predmet spora u ovoj pravnoj stvari je zahtjev tužilje kojim traži:

- da se utvrdi da je ista, po osnovu sticanja u braku sa prvotuženim, P.M. stekla pravo suvlasništva sa ½ dijelova na nekretninama označenim, po starom premjeru, kao parcela broj, u naravi stambena zgrada, površine od 96 m², te sa istim udjelom od ½ dijelova i trajno pravo sukorišćenja zemljišta označenog kao parcela broj, bašta – dvorište u površini od 500 m² i njiva druge klase u površini od 31 m², koje parcele su upisane u Zk ul. broj KO B1., a koje nekretnine odgovaraju, po novom premjeru, nekretninama označenim kao kč broj, bašta – stambena zgrada u površini od 96 m², bašta – njiva druge klase u površini od 31 m² i bašta – dvorište u površini od 500 m², koje kč su upisane u List nepokretnosti broj KO B1.;

-da se prvotuženi, P. M. obaveže da tužilji na ime protivvrijednosti njenog udjela od ½ u sticanju zajedničke imovine, na navedenim nekretnijama u KO B2. isplati iznos od 103.000,00 KM sa zakonskom zateznom kamatom od 24.03.2006. g. do isplate;

-da se utvrdi da je tužilja po osnovu sticanja u braku sa prvotuženim, P.M. stekla pravo suvlasništva sa ½ dijelova na nekretninama upisanim u Zk ul. broj B. L. označenim kao parcela broj , zemljišno-knjižno tijelo broj 2, kuća sa dvije zgrade bez zemljišta, koja je izgrađena na parceli broj u B. L. u Ul. U Ul...., kao i na zemljištu ispod kuće i na zemljištu koje služi za redovnu upotrebu kuće, a koje nekretnine, po novom premjeru, odgovaraju nekretninama koje su upisane u Pl broj.... KO B1.L.4 označene kao kč brojkućište – dvorište u površini od 63 m², gradilište u površini od 10 m², te kuća i zgrada u površini od 76 m² ili ukupno 149 m², slijedom čega se utvrđuje da navedena imovina predstavlja bračnu tekovinu tužilje i prvotuženog, P.M.;

-da se tuženi obavežu da to priznaju i trpe, da se na osnovu presude na označenim nekretninama uknjiži tužilja sa ½ dijela, a da prvotučeni, P. M. trpi da se na nekretninama upisanim u Pl broj.... KO B1.L.4 označenim kao kč brojkućište – dvorište u površini od 63 m2, gradilište u površini od 10 m2, kuća i zgrada u površini od 76 m2 ili ukupno 149 m2 uknjiži tužilja sa ½ dijela.

Po provedenom postupku, prvostepeni sud je utvrdio: da su, 07.09.1991. godine, tužilja i prvotučeni, P. M. zaključile brak; da su u toku braka stekli dvoje djece; da je brak razveden 24.12.2007. godine; da su u toku trajanja bračne zajednice, tačnije 1995. godine, tužilja i prvotučeni, P. M. kupili kuću u B. u Ulici U Ul....) (sada...) naselje M. u koju su se odmah uselili zajedno sa svojom djecom i u kojoj su živjeli sve do prestanka bračne zajednice, kada je brak razveden; da su nakon razvoda braka, tužilje i prvotučenog, P.M., u kući u M. ostali tužilja i djeca; da je kuća u M. kupljena tako, što je prvotučeni, P. M. sa M.G. zaključio kupoprodajni ugovor 20.03.1995. godine koji je u cjelosti realizovan; da je ova kuća izgrađena na parceli k.č. i da je kuća kao zemljišno-knjižno tijelo broj 2 uknjižena u zk. ul. k.o. B., kao suvalsnništvo tuženih, osim Grada B., dok je zemljište uknjiženo kao društvena svojina; da je kao posjednik kuće M., tačnije u PLk.o. B. upisan prvotučeni, P. M. sa 1/1 dijela; da prvotučeni, P. M. od 1992. godine radi u A.; da je tužilja, svo vrijeme trajanja bračne zajednice živjela sa djecom u B., u kući na M., vodeći domaćinstvo i podižući djecu; da su tužilja i prvotučeni, P. M. u septembru 2005. godine kupili još jednu kuću u B., naselje B2. i da je ugovor o kupoprodaji te kuće sa M1. i M2. A. kao prodavcima zaključio prvotučeni, P. M. 30.09.2005. godine koji ugovor je takođe u cjelosti realizovan; da je prvotučeni, P. M. kuću u B2.u zamijenio sa G.L., ugovorom o razamjeni od 24.03.2006. godine po kom osnovu je stekao u vlasništvo dvoiposoba stan koji se nalazi u B. u Ul. i isplaćena mu razlika vrijednosti razmijenjenih nekretnina u iznosu od 66.000,00 KM; da je nakon toga ugovorom o darovanju od 14.04.2006. godine prvotučeni, P. M. darovao svome ocu P.O. stan koji se nalazi u B. u Ul.; da je potom, P.O. ugovorom o kupoprodaji tog stana isti prodao O.J. 30.09.2007. godine, koja je upisana kao vlasnik tog stana; da je tužilja, saznajući da je prvotučeni, P. M., bez njenog saznanja raspolagao kućom u B2.u, podnijela tužbu za podjelu bračne tekovine, 11.05.2006. godine.

Temeljem ovakvog činjeničnog utvrđenja prvostepeni sud je zaključio, da je zahtjev tužilje djelimično osnovan u smislu odredaba člana 270. stav 5., 271., 272, stav 1. i 273. Porodičnog zakona, te odredbama člana 210. Zakona o obligacionim odnosima, pa je stoga sudio tako, što je donio odluku kao u izreci prvostepene presude.

Iz razloga odluke prvostepenog suda proizilazi, da tužilja i prvotučeni, P. M. ne spore, da je kuća u M. kupljena u toku trajanja bračne zajednice i da ista kao takva predstavlja zajedničku bračnu tekovinu na kojoj imaju po ½ dijela.

Nalazeći da su tužilja i prvotučeni, P. M. savjesni korisnici kuće M. dugi niz godina, prvostepeni sud je zaključio, da su isti putem održaja, u smislu odredaba člana 28. Zakona o osnovnim svojinsko pravnim odnosima, stekli suvlasništvo na kući u M., pa je stoga usvojio zahtjev tužilje da svi tuženi u ovoj parnici trpe upis tužilje sa ½ dijela na predmetnim nekretninama u M. upisanim u zk. ul. k.o. B..

Kako iz iskaza tužilje i prvotučenog, P. M. proizilazi, da su zajednički odlučili da kupe kuću u B2.u (pobliže opisana u tužbi), jer da je to u interesu njihove porodice u kojoj podižu dva sina, te kako je predugovor o kupoprodaji kuće u B2.u potpisala tužilja, a ugovor o kupoprodaji te kuće, prvotučeni, P. M., prvostepeni sud je zaključio, da kuća u B2.u takođe predstavlja zajedničku bračnu tekovinu na kojoj tužilja i prvotučeni, P. M., shodno svom jednakom doprinosu, kao supružnici, imaju po ½ dijela.

Obzirom da je prvotuženi, P. M., neposredno po kupovini kuće u B2.u, sa istom raspolagao protivno odredbama člana 271. Porodičnog zakona, te kako su vlasnici iste sada upisana treća lica, prvostepeni sud je zaključio, da je osnovan zahtjev tužilje da se prvotuženi, P. M. obaveže da joj na ime njenog udjela od ½ u sticanju te kuće isplati 83.000,00 KM, shodno odredbama člana 210 Zakona o obligacionim odnosima.

Pri tome je prvostepeni sud imao u vidu, da je vrijednost stana koji je prvotuženi, P. M. dobio razmjenom, 100.000,00 KM i da mu je na ime razlike u cijeni isplaćeno još 66.000,00 KM.

Drugostepeni sud je prihvatio činjenična utvrđenja prvostepenog suda, a zaključak tog suda djelimično, pa je stoga sudio tako, što je donio odluku kao u izreci drugostepene presude. Iz razloga odluke drugostepenog suda proizilazi, da je pravilan zaključak prvostepenog suda da kuća u M. predstavlja zajedničku bračnu tekovinu tužilje i prvotuženog, P. M. sa po ½ dijela, zbog čega je neprihvatljivo stanovište prvostepenog suda, da su tužilja i prvotuženi, P. M., postali suvlasnici na kući u M. po osnovu održaja.

Obzirom da su tužilja i prvotuženi, P. M. kuću u M. stekli zajedničkim radom u toku trajanja bračne zajednice i da ista predstavlja njihovu zajedničku bračnu tekovinu sa po ½ dijela, drugostepeni sud je preinačio odluku prvostepenog suda kojom su tuženi, R.S., Đ.A., Đ. M., Đ. H., Đ.Z., R. Z., Č.Č., P.I.1., P.I.2.u i Gradu B. obavezani da trpe upis tužilje sa ½ dijela na nekretninama M., u zk. ul. broj k.o. B., te u tom dijelu odbio zahtjev tužilje.

U pogledu nekretnina koje se nalaze u B2.u, odnosno zahtjeva tužilje da joj prvotuženi, P. M., po osnovu sticanja nekretnina u B2.u, isplati ½ od tržišne cijene tih nekretnina, drugostepeni sud je u cjelosti prihvatio razloge prvostepenog suda.

Odluka drugostepenog suda je pravilna.

Odredbama člana 270. stav 5. Porodičnog zakona ("Službeni glasnik Republike Srpske", br. 54/02 i 41/08) je propisano, da imovina koju su brčani supružnici stekli radom tokom bračne zajednice, kao i prihodi iz te imovine, čine zajedničku imovinu.

Kada se ima u vidu, da između tužilje i prvotuženog, P.M. nije sporno: da su 1995. godine kupili kuću u M., da su tu kuću kupili zajedničkim sredstvima, da ta kuća predstavlja njihovu zajedničku bračnu tekovinu sa po ½ dijela, pravilan je zaključak nižestepeni sudova, da tužilji po osnovu sticanja u bračnoj zajednici sa prvotuženim, P.M. na kući u M. pripada ½ dijela, shodno odredbama člana 270. stav 5. u vezi sa članom 272. Porodičnog zakona.

Na ovakav zaključak ne utiču revizioni prigovori, da je prvostepeni sud odlučujući o zahtjevu tužilje po osnovu sticanja u bračnoj zajednici na nekretninama M., izašao van okvira postavljenog zahtjeva, kada je utvrdio da su tužilja i prvotuženi, P. M. suvlasništvo na predmetnim nekretninama u M., stekli po osnovu održaja u smislu odredaba člana 28. Zakona o osnovnim svojinsko pravnim odnosima.

Ovo stoga, što iz stanja nižestepeni sudova, a i zaključka nižestepeni sudova, jasno proizilazi: da su nekretnine koje se nalaze u M., konkretno kuća s okućnicom kupljene za vrijeme trajanja braka tužilje i prvotuženog, P.M., da su kupljene zajedničkim sredstvima, da je njihov doprinos u sticanju tih nekretnina jednak i da im stoga na predmetnim nekretninama u M. pripada po ½ dijela.

Kod takvog stanja stvari, bez uticaja je na pravilnost odluka nižestepeni sudova, stanovište prvostepenog suda da tužilji i prvotuženom, P.M. i po osnovu održaja, bi pripalo suvlasništvo na predmetnim nekretninama u M.

Kako iz nespornih navoda tužilje i prvotuzenog, P.M. jasno proizilazi, da su kuću u B2.u kupili radi njihovih porodičnih interesa, jer da zajedno podižu dva sina i da su kupovinom te kuće željeli da učvrste svoju porodičnu zajednicu, neosnovano se revizijom ističe, da je prvotuzeni, P. M., kuću u B2.u kupio svojim ličnim sredstvima i radi toga što je sebi htio da obezbijedi mjesto gdje će stanovati, jer da su bračni odnosi između njega i tužilje bili teško i trajno poremećeni.

U prilog neosnovanosti navedenih revizionih prigovora, je i činjenica, da je predugovor o kupoprodaji kuće u B2.u, 27.09.2005. godine potpisala tužilja, a konačan ugovor o kupoprodaji kuće u B2.u, 30.09.2005. godine je potpisao prvotuzeni, P. M.

Kada se ima u vidu, da su tužilja i prvotuzeni, P. M. za kupovinu kuće u B2.u pozajmili 25.000,00 EURA od brata tužilje, J.Ž., a što jasno proizilazi iz ugovora o pozajmici, koji je potpisao P. M., onda nema sumnje da je kuća u B2.u kupljena za vrijeme trajanja bračne zajednice tužilje i prvotuzenog, P.M. i sa njihovom voljom i namjerom da to bude njihova zajednička bračna tečevina.

Neosnovano se revizijom ukazuje, da je ugovor o pozajmici, zaključen između J.Ž. i prvotuzenog, P.M. „problematičan dokaz“, jer iz stanja spisa i svih provedenih dokaza jasno proizilazi, da je prvotuzeni, P. M. od brata tužilje, J.Ž. pozajmio 25.000,00 EURA za kupovnu kuću u B2.u, da su o tome sačinili ugovor o pozajmici 30.09.2005. godine, kada je zaključen i ugovor o kupoprodaji predmetne kuće u B2.u, te da iz nalaza i mišljenja vještaka grafologa, Lj. G., proizilazi da je potpis na ugovoru o pozajmici, potpis prvotuzenog, P.M..

Revizija neosnovano pokušava dovesti u pitanje zaključak nižestepnih sudova, da je kuća u B2.u kupljena zajedničkim sredstvima i da kao takva predstavlja zajedničku bračnu tečevinu sa po ½ dijela tužilje i prvotuzenog, P.M..

Naime, revizijom se ističe da je kuću u B2.u kupio prvotuzeni, P. M. ličnim sredstvima, jer da je od N.P. 05.09.2005. godine pozajmio 20.000,00 kanadskih dolara i podigao kredit 10.10.2005. godine u iznosu od 25.000,00 EURA.

Kada se ima u vidu, da prvotuzeni, P. M. u toku postupka nije dokazao, da je sa N.P. zaključio ugovor o pozajmici 20.000,00 EURA, te da je kupoprodajna cijena za kuću u B2.u isplaćena 30.09.2005. g., a kredit podignut 10.10.2005. godine, ima se uzeti, da se revizijom ne dovodi u sumnju zaključak nižestepnih sudova, da je kuća u B2.u kupljena zajedničkim sredstvima i da kao takva predstavlja zajedničku bračnu tečevinu sa po ½ dijela tužilje i prvotuzenog, P.M..

Slijedom datih razloga, ovaj sud nalazi, da su neosnovani i revizioni prigovori, da nižestepni sudovi nisu u dovoljnoj mjeri cijenili iskaz svjedoka S. K. i S. R. iz kojih proizilazi da su bračni odnosi između tužilje i prvotuzenog, P.M. bili poremećeni već od 2004. godine i da je prvotuzeni, P. M. stoga kupio kuću u B2.u samo za sebe, odnosno, da ista ne predstavlja bračnu tečevinu.

Naime, kako iz iskaza tužilje i prvotuzenog, P.M. proizilazi, da su kuću u B2.u kupili 2005. g, u toku trajanja bračne zajednice, radi njihovih porodičnih interesa i radi potrebe da svoju bračnu zajednicu još više učvrste, jer podižu dva sina, onda nema sumnje, da su nižestepni sudovi pravilnom ocjenom provedenih dokaza u smislu odredba člana 8. Zakona o parničnom postupku ("Sl. glasnik RS", br. 58/03, 85/03, 74/05, 63/07, 49/09 i 61/13 - u daljem tekstu ZPP), došli i do pravilnog zaključka, da kuća u B2.u predstavlja zajedničku bračnu tečevinu tužilje i prvotuzenog, P.M. i da istima pripada po ½ dijela, shodno jednakom doprinosu u sticanju kuće u B2.u.

Kod nespornih činjenica, da je prvotuzeni, P. M., bez saglasnosti tužilje raspomagao kućom u B2.u, tako što je istu zamijenio za stan u ul..., vrijednosti 100.000,00 KM, te da mu je

na ime razlike u cijeni, a po osnovu ugovora o razmjeni sa L. G. isplaćeno još 66.000,00 KM, ovaj sud nalazi, da su nižestepeni sudovi pravilno sudili kada su obavezali prvotuzhenog, P.M., da tužilji na ime njene ½ dijela na kući u B2.u, isplati 83.000,00 KM, shodno odredbama člana 273.stav 5. Porodičnog zakona.

Kako se revizijom prvotuzhenog, P.M. ne dovodi u pitanje zakonitost i pravilnost odluke drugostepenog suda, te kako ista nije zahvaćena nedostacima na koje ovaj sud pazi po službenoj dužnosti, valjalo je primjenom člana 248. ZPP donijeti odluku kao u izreci ove presude.

Predsjednik vijeća
Darko Osmić

Za tačnost otpravka ovjerava
Rukovodilac sudske pisarnice
Amila Podrašćić